

Factory of Fertilization van Zjos Meyvis

Gaanderij van de Academie van 1/12/2012 tot 19/01/2012

Met de overzichtstentoonstelling "Art of Assemblage" in het Museum of Modern Art (MOMA, New York) in 1961 nam de assemblagekunst naast de klassieke disciplines haar rechtmatige plaats in. Tien jaar eerder noemde Jean Dubuffet een aantal werken "assemblages", maar voor de allereerste assemblages, gepresenteerd als kunstwerken, moeten we teruggaan tot de peetvader van zowat alle hedendaagse kunstrichtingen: Marcel Duchamp. Eén van de grootste verdiensten van de DADA-beweging, een generatie later, is de introductie van "niet-kunstmaterialen", getuige de schitterende collages met afvalmateriaal van Kurt Schwitters. Maar zoals gezegd, de grote erkenning komt in de jaren '60, met even later de beweging van de Arte Povera als een volgende hoogtepunt. Dit zijn de wegbereiders die er voor gezorgd hebben dat wij nu een quasi onuitputtelijk arsenaal van sterke beelden kennen, gemaakt van afvalmateriaal.

Het is binnen deze traditie dat Zjos Meyvis zijn engagement gestalte geeft: zijn vruchtbaarheidsmachines vormen een krachtig statement tegen verspillende consumptie en de (ondoordachte) manipulatie van natuurlijke processen. Het zijn constructies van gerecupereerde en verweerde materialen die elkaar in een broos evenwicht houden. Hun vermoeide, houten mechanieken zuchten, kreunen en steunen, en maken dat het geheel een aandoenlijke indruk nalaat (dit roept herinneringen op aan de puffende en sissende persluchtmachines van Roy Staakman, die ondanks hun coole look van stalen platen iets menselijks hebben). Voornamelijk de gevleugelde "ondersoorten" van deze bestuivingsmachines hebben een sterk metaforisch karakter: alle pogingen ten spijt, zullen ze niet van de grond geraken om als bijen voor het bestuivingsproces te zorgen, een variëteit op het Ikaros-thema. De hulpeloosheid van deze machines is even aandoenlijk als Anselm Kiefers loden straaljager of de gerecupereerde paraplu's van Robert Rauschenberg.

De tentoonstelling is overweldigend, haast te druk en teveel om alles in je op te nemen. Maar net daardoor krijg je zicht op het inventieve talent van de kunstenaar, die erin slaagt om telkens weer intrigerende varianten te bedenken op het thema. Kurt Schwitters, afvalkunstenaar bij uitstek, zei: "Iedere kunstenaar moet de vrijheid hebben om een schilderij te maken uit niets anders dan vloeibladen, gesteld dat hij überhaupt in staat is om een schilderij te maken." Ik meen dat dit citaat, mutatis mutandis, zeer van toepassing is op assemblages van beeldend kunstenaar Zjos Meyvis.

Marc Vonck